

Redactiecommissie

F.J. Meijman, arts, voorzitter
M. Hugenholtz, arts
Prof. dr. B. Meyboom-de Jong
J.W.M. Muris, arts
W.A. van Veen, arts
Prof. dr. C. van Weel
Prof. dr. J. De Maeseneer, adv.

Eindredactie

Drs. E.A. Hofmans/Meditekst
Postbus 49, 8200 AA Lelystad
Telefoon 03200 – 41 891

Redactiesecretariaat

Mevrouw C. Bakker-Bosman
Lomanlaan 103,
3526 XD Utrecht
Postbus 3176, 3502 GD Utrecht
Telefoon 030 – 881 700
Fax 030 – 870 668

**Nederlands Huisartsen
Genootschap**

Lomanlaan 103,
3526 XD Utrecht
Postbus 3231, 3502 GD Utrecht
Telefoon 030 – 881 700
Fax 030 – 870 668

**Uitgeverij/advertentie-
exploitatie**

Bohn Stafleu Van Loghum bv,
Postbus 246, 3990 GA Houten
Telefoon 03403 – 95 763
Advertenties behoeven de goed-
keuring van de redactiecommissie.
Inzenden aan de uitgeverij.

Abonnementen

Intermedia bv, Postbus 4,
2400 MA Alphen a/d Rijn
Telefoon 01720 – 66 811
Binnenland NLG 145,25 per jaar.
België BEF 3.341 per jaar.
Overig buitenland NLG 212,-
per jaar.
Studenten NLG 83,65 per jaar.
Losse nummers NLG 15,75.
Huisarts en Wetenschap ver-
schijnt 13 x per jaar.
Opzeggingen dienen ten minste
twee maanden voor de aanvang
van een kalenderjaar te worden
gericht aan Intermedia bv.

Adreswijzigingen

NHG-leden aan het NHG-
bureau; overige abonnees aan
Intermedia bv.

Druk

Verweij bv, Mijdrecht.

Lid van de
Nederlandse
Organisatie van
Tijdschrift-
Uitgevers NOTU.

ISSN 0018-7070

De beoordeling van manuscripten

In 1992 publiceerde *Huisarts en Wetenschap*, naast negen literatuuroverzichten, acht NHG-standaarden en een methodologische bijdrage, in totaal 56 verslagen van oorspronkelijk onderzoek – een absoluut record in de annalen van dit tijdschrift. Deze ontwikkeling weerspiegelt de doelstellingen van H&W, waarbinnen een sterke voorkeur bestaat voor rapportages van wetenschappelijk onderzoek en bijdragen die ten minste zijn gebaseerd op empirische feiten of geëxpliciteerde waardeoordelen.

Het wetenschappelijke karakter van het tijdschrift heeft ook consequenties voor de criteria die de redactiecommissie hanteert bij het beoordelen van manuscripten: naarmate de kennis in de huisartsgeneeskunde toeneemt, worden die beoordelingscriteria duidelijker en vaak ook strikter. Dat geldt bijvoorbeeld met betrekking tot de uitvoering en presentatie van literatuuroverzichten, de voorwaarden die worden gesteld aan de publikatie van protocollen, en de eisen waaraan dubbelpublikaties moeten voldoen.

Daarnaast spelen elementen als *zeggingskracht* en *methodologische kwaliteit* een rol. Veel aandacht wordt verder besteed aan de *relevantie* van manuscripten, waarbij met name valt te denken aan onderwerp, vraagstelling en conclusies. Natuurlijk is het beoordelen van deze elementen een betrekkelijke en tot op zekere hoogte arbitraire bezigheid: een op zichzelf 'goed' manuscript is niet automatisch relevant en wat voorheen relevante informatie was, behoeft dat nu niet meer te zijn, althans niet in *Huisarts en Wetenschap*. Zo is het vaststellen dat huisartsen niet (in voldoende mate) handelen naar een bepaalde norm (NHG-standaard) thans in beginsel onvoldoende relevant, wanneer niet tevens is onderzocht *welke huisartsen om welke redenen* en met *welke gevolgen* afwijken van de norm. Het fenomeen inter-doktervariatie als zodanig is immers genoegzaam gedocumenteerd; het gaat er nu om de specifieke aspecten van dit fenomeen te onderzoeken en die te vertalen naar praktisch relevante consequenties.

Tenslotte vormt de *presentatie* van een manuscript een belangrijk aspect bij de beoordeling door de redactiecommissie. Op zichzelf zal een tekortschietende presentatie niet snel leiden tot een definitieve afwijzing, maar anderzijds worden de richtlijnen voor auteurs steeds strikter gehanteerd. Dat gebeurt niet alleen met het oog op de redactio-

nele beoordeling en bewerking, maar vooral ook om de leesbaarheid en het leesbereik van *Huisarts en Wetenschap* te bevorderen.

De voorkeur voor verslagen van empirisch onderzoek en lege artis samengestelde literatuuroverzichten staat andersoortige bijdragen overigens niet in de weg. Ingezonden reacties en methodologische artikelen zijn essentiële onderdelen van een wetenschappelijk tijdschrift en de redactiecommissie verwelkomt dergelijke bijdragen. Beschouwende artikelen – die doorgaans vooral het standpunt of de inzichten van de auteur vertolken – hebben een lagere prioriteit; bij hun beoordeling zijn, naast relevantie, vooral originaliteit en deugdelijkheid van de argumentatie belangrijke criteria. Congresverslagen en andere besprekingen komen alleen voor publikatie in aanmerking, indien er een huisartsgeneeskundige en bij voorkeur wetenschappelijke invalshoek aan de orde is. Bij de boekbesprekingen tenslotte hecht de redactiecommissie groot belang aan gedegen recensies van huisartsgeneeskundig relevante dissertaties.

Sinds 1985 werkt de redactiecommissie met een systeem van 'portefeuillehouders': elk manuscript wordt toegewezen aan een redacteur die als eerste verantwoordelijk is voor de beoordeling van dat manuscript. Het afgelopen jaar is – bij wijze van experiment – daarnaast gebruik gemaakt van de diensten van externe adviseurs (*referees*), die bij een groot aantal onderzoeksartikelen werden benaderd op grond van hun specifieke deskundigheid. Deze adviseurs hebben een substantiële invloed gehad op de beoordelingen van de redactiecommissie. Pikant detail is dat zij zich veelal 'strenger' hebben betoond dan de redactiecommissie als geheel en veel 'strenger' dan de betrokken portefeuillehouders.

De redactiecommissie zal deze nieuwe procedure voorlopig voortzetten en in een later stadium beoordelen of de opbrengst opweegt tegen de extra inspanningen van adviseurs en redactiesecretariaat. Zij wil de 44 adviseurs die in 1992 – steeds op korte termijn – hun beoordelingen hebben gegeven, hartelijk danken voor hun inspanningen en medewerking, en zal in voorkomende gevallen opnieuw graag een beroep op hen doen.

Frans J. Meijman